

Liturgies of the Universal Church

Syriac Studies Library

15

Series Editors

Monica Blanchard

Carl Griffin

Kristian Heal

George Anton Kiraz

David G.K. Taylor

The Syriac Studies Library brings back to active circulation major reference works in the field of Syriac studies, including dictionaries, grammars, text editions, manuscript catalogues, and monographs. The books were reproduced from originals at The Catholic University of America, one of the largest collections of Eastern Christianity in North America. The project is a collaboration between CUA, Beth Mardutho: The Syriac Institute, and Brigham Young University.

Liturgies of the Universal Church

Volume 3

Edited and Translated by
Joseph Aloysius Assemani

2010
gorgias press

Gorgias Press LLC, 954 River Road, Piscataway, NJ, 08854, USA

www.gorgiaspress.com

Copyright © 2010 by Gorgias Press LLC

Originally published in 1749-66

All rights reserved under International and Pan-American Copyright Conventions. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, scanning or otherwise without the prior written permission of Gorgias Press LLC.

2010

α

ISBN 978-1-60724-799-9

Reprinted from the 1749-66 Rome edition.

Series Foreword

This series provides reference works in Syriac studies from original books digitized at the ICOR library of The Catholic University of America under the supervision of Monica Blanchard, ICOR's librarian. The project was carried out by Beth Mardutho: The Syriac Institute and Brigham Young University. About 675 books were digitized, most of which will appear in this series.

Our aim is to present the volumes as they have been digitized, preserving images of the covers, front matter, and back matter (if any). Marks by patrons, which may shed some light on the history of the library and its users, have been retained. In some cases, even inserts have been digitized and appear here in the location where they were found.

The books digitized by Brigham Young University are in color, even when the original text is not. These have been produced here in grayscale for economic reasons. The grayscale images retain original colors in the form of gray shades. The books digitized by Beth Mardutho and black on white.

We are grateful to the head librarian at CUA, Adele R. Chwalek, who was kind enough to permit this project. "We are custodians, not owners of this collection," she generously said at a small gathering that celebrated the completion of the project. We are also grateful to Sidney Griffith who supported the project.

CODEX LITURGICUS ECCLESIAE UNIVERSAE

LIBER TERTIUS

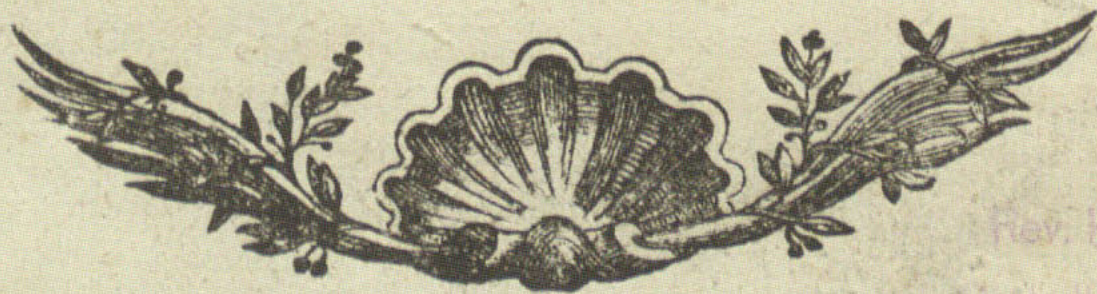
DE CONFIRMATIONE

In quo Confirmationis Ordines omnes antiqui,
ac recentes editi, tum inediti Ecclesiarum
Occidentis & Orientis

NUNC PRIMUM PRODEUNT,

JOSEPH ALOYSIUS ASSEMANUS

*Ad MSS. Vaticanos, aliosque castigavit, recensuit,
Latine convertit, Variantibus Lectionibus,
Prævia Dissertatione atque subjectis
Adnotationibus illustravit.*

ROMÆ, MDCCCL.

APUD ANGELUM ROTILIUM
LINGUARUM ORIENTALIUM TYPOGRAPHUM.

SUPERIORUM FACULTATE.

- D SALA TERZA D N° 4

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino

JACOBO MILLO

Protonotario Apostolico & SS^{mi} Domini Nostri
BENEDICTI PP. XIV.

D A T A R I O.

JOSEPH ALOYSIUS ASSEMANUS
FOELICITATEM.

*Q*UOD Tertium hunc
Codicis Liturgici Li-
brum Tibi potissimum, PRÆSUL
AMPLISSIME, offeram, tuoque no-

mini inscribam , postquam pri-
mum Sanctissimo Domino Nostro
BENEDICTO XIV. (quo Aus-
pice Codex universus prodit) Pon-
tifici Opt. Max., alterum Eñño, ac
Rñño Principi CAROLO VICTORIO
AMEDEO S. R. E. Card. DE LAN-
CEIS nuncupato dedicavi, duo sa-
ne, ingenue fateor, me impellere
videntur momenta. Ac primum
quidem diuturna tuæ planè filia-
lis erga laudatum **BENEDI-
CTUM** observantiæ cultusque
consuetudo ab ineunte Adolescen-
tia servata, ac vicissim ipsius Pon-
tificis paterna in Te caritas sem-
per rebus ipsis probata; & mutua
ejusdem Caroli Cardinalis, cui,

quan-

quantum debeam, satis constat,
Tecum necessitudo ac popularitas:
Alterum vero eximiarum generis
animique tui virtutum pervulga-
ta constansque fama in dies incre-
bescens. Et sane haud aliter fieri
potuit, ut Pontifex post hominum
memoriam sapientissimus, dum in
minoribus esset, Te in suorum stu-
diorum Coadjutorem adsciverit,
nisi iis Te ornatum novisset doti-
bus, quæ jam tum ostendebant, Te
in gravissimis tractandis negotiis
maximo subsidio adjumentoque
aliquando futurum. Conceptam
autem de virtutibus tuis opinio-
nem non modo sustinere sed vince-
re etiam satagens, ita Te gessisti,

cum

cum Vicarii Generalis partes ageres primum in Anconitanæ, deinde in Bononiensis Ecclesiæ Metropolitanae procuratione tanto sub Præsule Cardinale, ut omnium horum ordines adhuc prædicare non desinant tuam pietatem, sapientiam, morum suavitatem, integritatem, justitiamque. Porro harum virtutum lumen inibi veluti in abscondito, & sub modio positum, ut ab universis videretur, factum est, ut **BENEDICTO XIV.** ad supremum Sacrosancti Apostolatus apicem evecto, Tu quoque super Candelabrum constitueris. Itaque Auditor primum Sanctissimi Pontificis renunciatus, atque
justi-

justitiæ administrandæ, seligendis-
que iis, quibus pastoralis anima-
rum cura demandanda est, præpo-
situs, deinde Sacræ Pœnitentiariæ
Canonista, ac Datarie Apostolicæ
Præfectus pro viribus adniteris,
nullosque refugis labores, ut nemo
a Te læsus discedat, nemo de jure
sibi debito non tributo conquera-
tur, nemo dignus sibi indignos in
Sacerdotiorum collatione prælatos
declamet. Quam vero difficillimum
sit in hac aspera temporum condi-
tione, ut quis fidelis & prudens
tam ardua exequens pro dignitate
& æquitate officia, laudetur, quem-
admodum Tu maximopere com-
mendaris, nemo est, qui non intelli-

gat. Quod cum luce clarius appa-
reat, haud opus esse duco, ut singu-
las egregii animi tui virtutes uni-
versis & in Alma Urbe & alibi
commorantibus satis perspectas
longa oratione percensere ad labo-
rem: nec enim brevis Epistola pa-
titur, nec modestia tua incredibilis
æquo bonoque fert animo. Eapro-
pter Tibi, AMPLISSIME PRÆSUL,
hosce meos qualescumque labores
nuncupans, in simul Deum Opt.
Max. obsecro, ut Te perenni inco-
lumitate, ac prosperitate ad am-
pliora pro Catholica Ecclesia sem-
per obeunda munera servet ac
tueatur.

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendis. Patri Mag. Sacri Palatii
Apostolici.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarfi Vicesger.

APPROBATIONES.

HUic Tomo, qui est tertius Codicis Liturgici
Liber, & complectitur ex ordine Ritus de
Sacramento Confirmationis, eruditus ejus Auctor
D. Joseph Aloysius Assemanus in Archilyceo Ro-
mano Linguarum Orientalium, & Ecclesiasticarum
de Christianorum Sacris Institutionum Professor Ad-
notationes instar Commentariorum, ut alteri præ-
cedenti, suis locis subjecit, atque insuper Præfatio-
nis loco præfixit Dissertationem de eodem Confir-
mationis Sacramento, in qua præcipue ex Rituali-
bus Catholicam veritatem adversus Dallæum con-
firmat. Quapropter Orthodoxum videtur Opus, &
est revera ubique; necnon haud vulgari eruditione
refertum. Hoc est meum de eo judicium, quod
illud typis mandari postulat, si ita videbitur Reve-
rendis. Patri Magistro Sac. Pal. Apost.

Datum Romæ ex Cœnobio S. Eusebii die 2.
Junii 1750.

*D. Fridericus de Judice Abbas Cœlestinorum
Ordinis S. Benedicti, ac in Romano Archi-
lyceo Sacrorum Dogmatum Professor.*

Emendante Reverendiss. P. Josepho Aeg.
Reverendiss. P. Mag. Sac. Palat. Apost. manda-
datis obsequutus diligenter perlegi Tertium
Librum *Codici Liturgici Ecclesiae Universalis*, qui opera,
& studio Cl. V. Josephi Aloysii Assemani nunc pri-
mum prodit; in eoque nihil deprehendi, quod Fidei
Orthodoxae, aut bonis moribus adversetur. Quum-
que in hoc libro ritus recenseantur, qui in Sacra-
menti Confirmationis administratione ab universis
Christiani orbis Ecclesiis observantur, vel ex hujus
tantum libri lectione arbitror hæreticorum delira-
menta confodi, qui aut confirmationem ex albo Sa-
cramentorum expungere, aut plura adversus Sacram
Chrismatis unctionem effutire sunt ausi. Quos in
primisque Dallæum Calvinianum eruditus auctor
doctissima etiam Dissertatione perstringit. Atque
ita censeo &c. Romæ 5. Idus Junii 1750.

*Silverius Orbini in Archigymnasio Romanæ
Sapientiae Sacror. Canonum Professor publicus.*

DEmandante Reverendiss. P. Josepho Augustino Orsi Sac. Pal. Apost. Magistro Tertium *Liturgici Codicis de Sacramento Confirmationis* Librum a Cl. Viro Josepho Aloysio Assemano digestum prævia Dissertatione, & variantibus lectionibus illustratum accurate perlegi, quodque Catholicæ veritati, aut bonis moribus adverſetur offendi plane nihil. Quare judicium quod in I. & II. Libro de operis hujusce utilitate & eruditissimi Auctoris in vertendis Orientalibus Codicibus fidelitate atque sinceritate tuleram confirmans, dignum censeo ut quantocius publici juris fiat. In quorum fidem Romæ è Pontificio Maronitarum Collegio 6. Kal. Maji 1750.

Simon Verdi Soc. Jesu.

I M P R I M A T U R.

Fr. Josephus Augustinus Orsi Magist. Sac. Palat.
Apostolici Ord. Prædicatorum.

Ordines Confirmationis Ecclesiæ Alexandrinae, quem Cl. Vir Joseph Aloysius Assemanus divulgat cap. 3. attente perlegi, atque exactissimum ac genuinum nostræ Ecclesiæ ritum in eo contineri adfirmo, versionem Latinam consonare Coptico textui fidem facio. Dabam Romæ hac die 21. Maji An. 1750.

Raphael Tukius Ægyptius Sacerdos, ac Linguae Copticæ in Urbano de Propaganda Fide Collegio Lector.

Ego infra scriptus perlegi Caput IV. Libri Tertii Codicis Liturgici Ecclesiæ Universæ a Cl. V. Josepho Aloysio Assemano editum, in quo maxima cum voluptate Armenum ritum nostrum fideliter, ad curate, atque dilucide expositum, & illustratum offendi. In quorum fidem dabam Romæ 4. Kal. Junias anni Domini 1750. Æræ nostræ autem 1198.

Stephanus Adeodatus Tokatensis Presbyter Armenus, Collegii de Propaganda Fide de Urbe olim Alumnus, & Linguae Armenæ literalis Lector.

XIII
JOSEPHI ALOYSII ASSEMANI

A D

Illustriss. & Reverendiss. Dominum D.

C L E M E N T E M

A R G E N V I L L I E R E S

*Sacrosanctæ Lateranen. Basilicæ Canonicum , Sacri
Consistorii Advocatum , Romani Sapientiæ
Archilycei Rectorem Deputatum ,*

E T

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
B E N E D I C T I P P . X I V .

A U D I T O R E M

De Sacramento Confirmationis

D I S S E R T A T I O .

A est, PRÆSUL CLARISSIME, hominis
per peccatum Protoplastæ corrupti maligni-
tas, ut inde argumentum impietatis arces-
sat, unde summa Dei in ipsum Charitas elu-
cet. Id quod potissimum ex hujus tertii Li-
bri argumento perspicuum fit. Enim vero
cum Deus Q. M. humanæ infirmitati, ac cœcitati consuluis-
set,

fer, Spiritum suum Sanctum Septiformem in confirmatione Neophytis tribuens; tantum Sacramentum homines perversi profanare non erubuerunt, quin & non defuere, qui illud contemserint, & novissimis istis Sæculis, qui ipsum blasphemis peterent verbis.

Et primo, quidem, Simon Magus cum vidisset ad Apostolorum manuum impositionem Spiritum Sanctum delabi super fideles nedum interno gratiæ illapsu, sed & externis, atque extraordinariis suis donis, potestatem talis Sacramenti conferendi pecunia sibi comparare studuit, illum proinde Petrus acri correptione redarguit, quod flocci fecisset tantum donum, illud pecunia emi posse ratus. Donatistæ licet Chrisma adhiberent, eoque suos Neophytos consignarent, ut liquet ex Optato lib. 7. num. 4. pag. 103. nihilominus in execrationem Sacramentorum, quæ extra Ecclesiam suam, conferebantur, in Chrisma Catholicorum Sacrilegi fuere, teste Optato Milevitano lib. 2. ubi *immane facinus commissum est, inquit, ut omnia Sacrosancta supramemorati vestri Episcopi violarent, jusserunt Eucharistiam canibus fundi: non sine signo divini judicii. Nam iidem canes accensi rabie, ipsos Dominos suos quasi latrones Sancti Corporis reos, dente vindice, tamquam ignotos, & inimicos laniaverunt. Ampullam quoque chrismatidis per fenestram ut frangerent, jactaverunt. Et cum casum adjuvaret abjecti, non defuit manus Angelica, quæ Ampullam spiritali subvectione deduceret: projecta casum sentire non potuit, Deo muniente illæsa inter saxa consedit. Novatiani illis, quos baptizabant, Sanctissimum Chrisma non præbebant, quapropter eos, qui ex hac hæresi corpori Ecclesiæ conjunguntur, laudatissimi Patres inungi præceperunt teste Theodoret. lib. 3. hæret. fabul. cap. 5. Porro neglexerunt sacramenti susceptionem, ut sui Magistri Novati, seu Novatiani exemplum imitarentur, nisi me conjectura fallit, qui cum baptizatus fuisset in lecto decumbens ex morbo ubi convaluit, neque reliqua percepit, quæ juxta Ecclesi-*
fiasti-

fiasticam regulam percipienda erant ab illis, qui in lecto decumbentes baptizati fuissent, neque ab Episcopo fuerat consignatus ex Euseb. lib. 6. histor. Eccl. cap. 35. Waldenses hæreticos Sacramentum Confirmationis reprobasse affirmant nonnulli e nostris Doctoribus, & Johannes Dallæus Calvinista lib. 3. cap. 17. de Sacram Confirm. Verum ut optime post alios observat cl. Johannes Laurentius Bertil. lib. 32. de Theologicis Disciplinis cap. 1. Waldenses de Ministro potius, quam de existentia hujus Sacramenti hæsitaverunt.

Wiclefus lib. 4. Trialogi asserit hoc Sacramentum non probari ex Scripturis, & quibusdam videri a Diabolo indutam cum ritibus suis confirmationem Episcoporum, sed non constat an Sacramentum ipsum reprobarit.

Primus igitur, qui extra omnem dubitationem, Confirmationem e Sacramentorum albo expunxerit, fuit Martinus Lutherus: hic lib. de captivitate Babylonica confirmationem *ritum quemdam Ecclesiasticum, seu cæremoniam Sacramentalem* esse concedit, esse *Sacramentum* præfæcte negat. Luthero adhæsit Philippus Melanchthon, qui in locis communibus opinatus est Confirmationem apud veteres nihil aliud fuisse, quam Catechesim, seu Fidei professionem, qua Fideles ab Infidelibus, & Catholici ab Hæreticis fecernebantur, quem ritum olim utilem, modo vero otiosam cæremoniam esse, ait, qualis scilicet in Ecclesia Romana peragitur: eadem Lutherani de Confirmatione opinantur post colloquium Ratisbonense an. 1541., quare hanc cæremoniam hodie retinent, quam ex Kemnitio in examine Concilii Tridentini refert Anonymus continuator Witassii tom. 7. tract. Theologic. part. 1. quæst. 1. art. 1. sect. 1. ubi. *Is omnium accuratissime describit Lutherana Confirmationis ordinem, ac dicit primo, parvulos in infantia baptizatos, cum perveniunt ad annos discretionis debere institui in doctrina Catechismi, & ubi saltem principia didicerint offerri debere Episcopo, qui coram Ecclesia puerum admoneat, quid in Baptismo acceperit,*
quid

quid promiserit &c. secundo debere parvulos publice recitare confessionem Fidei quam didicerint. Tertio debere interrogari de præcipuis Doctrinæ Christianæ capitibus. Quarto debere moneri, ut hac fidei professione ostendant, se dissentire ab omnibus ethnicis, hæreticis, fanaticis, & profanis opinionibus. Quinto debere gravi exhortatione admoneri, ut in pacto baptismi, & professione fidei perseverent. Sexto fieri debere publicam precationem pro illis pueris, ut Deus illos gubernare, & confirmare dignetur in fidei professione; & simul addi posse impositionem manuum.

Non dissimilia de antiquorum Confirmatione tradit, quamvis multa deinde subdat, quæ a Lutheranorum hominum placitis dissentiunt, Joannes Calvinus lib. 4. Instit. cap. 13. Hic mos, inquit, olim fuit, ut Christianorum liberi postquam adoleverant, coram Episcopo sisterentur ut officium illud implerent, quod ab iis exigebatur, qui se ad baptismum, adulti offerebant. Hi enim inter Catechumenos sedebant, donec rite Fidei mysteriis instituti, poterant Fidei confessionem coram Episcopo, ac populo edere. Qui ergo baptismo initiati erant infantes, quia fidei confessione apud Ecclesiam tunc defuncti non erant, sub fine pueritiæ, aut ineunte adolescentia representabantur iterum a Parentibus, ab Episcopo examinabantur secundum formulam Catechismi, quam tunc habebant certam, & communem; quo autem hæc actio, quæ alioquin gravis, ac sancta merito esse debebat, plus reverentiæ, & dignitatis haberet, cæremonia quoque adhibebatur manuum impositionis. Ita puer ille, fide sua approbata, cum solemni benedictione dimittebatur. Hæc Calvinus, qui §. 7. nostram Confirmationem appellat vacuum & frigidum signum, sicut & §. 13. eam nuncupat abortivam Sacramenti larvam; Ulterius tamen progressus in Antidot. Concil. Trident. ad sess. 7. canon. 1. de Confirmat. Ex eorum, inquit, numero me nequaquam esse profiteor, qui otiosam confirmationis cæremoniam esse putant, qualis sub Papatu Romano observatur, utpote qui eam inter
maxi-

maxime exitiales Satanae praeſtigias numerem. Calvinò adhæſerunt Calviniſtæ. Sed me tempus deficeret, ſi huiusmodi furfuris hominum aniles fabulas, atque audacia, blaſphémaque in ſacrum Chriſma, & unctiõnem verba fuſo calamo deſcribere vellem. Horum certe impias, ac falſas, hæreticaſque propoſitiones Tridentina Synodus jam proſtigavit in ſeſſ. 7. canon. 1. de Confirmat. Si quis dixerit Confirmationem Baptizatorum otioſam cæremoniam eſſe, & non potius verum, ac proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quam Catecheſim quandam, qua adoleſcentiæ proximi Fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant: anathema ſit: & can. 2. Si quis dixerit injurios eſſe Spiritui Sancto, qui ſacro confirmationis Chriſmati virtutem aliquam tribuunt, anathema ſit: & can. 3. Si quis dixerit ſanctæ confirmationis ordinarium miniſtrum non eſſe ſolum Episcopum, ſed quemvis ſimplicem Sacerdotem: anathema ſit.

Contra Tridentinam definitionem non pauci ex Novatoribus inſurrexere, ac inter cæteros Johannes Dallæus peculiarem diſputationem tribus libris comprehenſam conſcripſit, in quibus confirmationem nonniſi cæremoniam ad baptiſmum pertinentem, & multis ſuperſtitionibus plenam probandum ſuſcepit.

Cæterum non defuere quamplures e noſtris Theologis, qui Catholicum Dogma ab Hæreticorum calumniis vindicarent, & Confirmationem novæ legis Sacramentum eſſe propriè dictum multiplici argumentorum adparatu demonſtrarunt, atque illam creditam ſemper fuiſſe tamquam Sacramentum diſtinctum a Sacramento Baptiſmi clariffimis documentis e ſacris literis, Conciliorum ſanctionibus, & Patrum conſtanti, ac unanimi traditione comprobarunt. Quamobrem actum me agere exiſtimabam, ſi de hoc argumento diſſererem: hinc contentus eram editione Ordinum, quibus in univerſa, quæ ſub Cælo eſt Eccleſia, Confirmatio adminiſtratur: & jam tertium hunc Codicis mei Li-

turgici Librum evulgare constitueram, cum imperio Sanctissimi Pontificis, tuæque voluntati obsecundaturus hanc Dissertationem conscribere compulsus illam libro huic præmittere necesse habui, in qua Novatorum errorem Christiana veritate, & livorem caritate dispello. Eam itaque tres in partes distribuo, in quarum priore nonnihil de Liturgiæ authoritate delibare, in altera ex Liturgiis Confirmationem sacramentum esse, & quidem a Baptismo distinctum comprobare, & Christianam doctrinam exhibere, in tertia demum objecta Novatorum diluere decrevi. Patere igitur, Præsul Clarissime, si tuas gravissimas aliquantisper distineam curas, & qua grati animi tui significatione excepisti ac legere non dedignatus fuisti, priores duos Libros, & hunc benigno revolvere oculo dignare, & Dissertationem tuo jussu institutam tuo Patrocinio tuere.

S. I.

De Authoritate Liturgiæ.

JUre fane ac merito Scriptura Sacra summa pollet auctoritate; cum enim ea scriptum Dei Verbum contineat, ab illo solo maximam venerationem non excipit, qui vel Deum ignorat, vel actum obtrudit (reluctante licet conscientia) qui falli, aut fallere possit. Hinc Christus ad Hebreos incredulos: *Scrutamini*, inquiebat, *Scripturas*. Et Apostolus in 2. ad Tim. epist. cap. 3. *Omnis Scriptura, ajebat, divinitus inspirata utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit homo Dei ad omne opus bonum instructus.*

Quamvis autem Catholica Dei Ecclesia hæc de Scriptura semper senserit, ac docuerit, attamen hæreticos non esse tam facile admittendos ad disputationem de Scripturis longa didicit experientia, licet isti aliud in ore, aliud in
scri-

scriptis non habeant nisi Scripturam, quod Hæreticorum ingenium suo etiam ævo notavit Tertull. de Præscriptione cap. 15. in hæc verba: *Sed ipsi de Scripturis agunt, & de Scripturis suadent: aliunde scilicet loqui possent de rebus Fidei, nisi ex literis Fidei? ... Scripturas ostendunt, & hac sua audacia statim quosdam movent; in ipso verò congressu firmos quidem fatigant, infirmos capiunt, medios cum scrupulo dimittunt.* De Valentinianis agit Septimius, quos cum hæreticos, & veritatis hostes in antecedenti capite pronunciaffet, quidam Catholici hæsitabant, quomodo possent non esse Catholici, qui tam honorifice de Scripturis sentire videbantur. Neque mirum, etenim hæreticorum hunc morem memorat & elucidat Vincentius Lerinensis in Commonitorio: *Ergo secundum Apostoli Pauli magisterium quotiescumque vel Pseudoapostoli, vel Pseudoprophetæ, vel Pseudodoctores divinæ legis sententias proferunt, quibus male interpretatis errores suos adstruere conantur, non dubium est, quin Authoris sui callida machinamenta sectentur, quæ ille nunquam profecto comminisceretur, nisi sciret, omnino nullam ad fallendum esse faciliorem viam, quam ut ubi nefarii erroris subinducitur fraudulentia, ibi divinorum verborum prætendatur auctoritas.* Ex Evangeliiis deinde demonstrat, Diabolum ad Christum Dominum tentandum, & fallendum fuisse usum divinis Testimoniis; unde Hieronymus adversus Luciferian.: *Ne sibi blandiantur, inquit, hæretici, si de Scripturarum capitulis videntur sibi affirmare, quod dicunt, cum & Diabolus de Scripturis sit aliqua locutus, & Scripturæ non in legendo consistat, sed in intelligendo.*

Rationes, ob quas cum Hæreticis non sit disputandum de Scripturis Tertull. multis in locis, ac præsertim cap. 17. lib. cit. ita graphice describit: *Ista hæresis non recipit quasdam Scripturas, & si quas recipit, non recipit integras: Adjectionibus, & detractionibus ad dispositionem instituti sui intervertit; etsi aliquatenus integras præstat, nihilominus diversas expositiones commentata convertit. Tantum veritati obstreperit*

adulter sensus, quantum & corruptor stylus. Variæ præsumptiones necessario nolunt agnoscere ea, per quæ revincuntur. His nituntur, quæ ex falso composuerunt, & quæ de antiquitate ceperunt. Quid promovebis, exercitatissime Scripturarum, cum si quid defenderis, negetur: ex diverso, si quid negaveris, defendatur? Et tu quidem nihil perdes, nisi vocem in contentione: nihil consequeris, nisi bilem de blasphemia; Ille vero si quis est (subdit in cap. 18.), cujus causa in congressum descendis Scripturarum, ut eum dubitantem confirmes, ad veritatem, an magis ad hæreses devertet? hoc ipso motus, quod te videat nihil promovisse, æquo gradu negandi, & defendendi diversa parte statutum. Certe de pari altercatione incertior discedet, nesciens quam hæresim judicet. Hæc utique & ipsi habent in nos retorquere. Neesse est enim & illos dicere a nobis potius adulteria Scripturarum, & expositionum mendacia inferri, qui proinde sibi defendant veritatem.

Hinc PP. omnes in Augustini sensum collimant, qui Commentario in Psal. 7. Scripturam & Nobis, & Hæreticis communem arcum asserit, & adjungit. *Et ipsi Hæretici ex eodem arcu in Animas, non charitate inflammandas, sed venenis perimendas insiliunt. Quamobrem optime Vincentius non esse solis Sacrarum Scripturarum syllabis fidendum, sed insuper Ecclesiasticam SS. PP. intelligentiam jungendam asserit, & prosequitur: Hic forsitan requirat aliquis, cum sit perfectus Scripturarum Canon, sibi que ad omnia satis, superque sufficiat, quid opus est, ut ei Ecclesiasticæ intelligentiæ jungatur authoritas? quia videlicet Scripturam Sacram pro ipsa sua altitudine non uno, eodemque sensu universi accipiunt, sed ejusdem eloquia aliter, atque aliter, alius, atque alius interpretatur, ut pene quot homines sunt, tot illinc sententiæ erui posse videantur &c. Atque idcirco multum neesse est, propter tantos tam varii erroris anfractus, ut prophetica, & Apostolica interpretationis linea, secundum Ecclesiastici, & Catholici sensus normam dirigatur. Ecclesiæ igitur authori-*

tas

tas intercedat oportet, ut de vero, ac genuino Scripturæ sensu constet, ipsi enim competit possessio Scripturarum, quæ illi concreditæ fuere.

Cum enim Fidei doctrinam Christus Dominus a Patre acceptam Apostolis tradidisset, qui de omnibus a Christo plene instructi ad prædicandum omnibus gentibus missi fuere; illam Apostoli Ecclesiis, quas condiderunt, tam viva, quod ajunt, voce, quam per epistolas postea communicarunt, & ab Apostolicis matricibus, & originalibus Ecclesiis in alias dimanavit, *quæ licet nullum ex Apostolis, vel Apostolicis Authorem suum proferant*, ut cum Tertull. in c. 32. lib. cit. loquar, *ut multo posteriores, quæ denique quotidie instituuntur; tamen in eadem fide conspirantes non minus Apostolicæ deputantur pro consanguinitate doctrinæ*. Itaque cum Ecclesia ab Apostolis, Apostoli a Christo, Christus a Deo acceperit, omnis doctrina de mendacio præjudicanda est, quæ sapiat contra veritatem Ecclesiarum, ac testimonium veritatis ex communione Ecclesiarum in eadem doctrina desumendum est: non enim potest esse falsum, quod prius traditum fuerit, nec verisimile est, Ecclesias omnes illud docere, quod traditum non acceperint.

Age jam (Tertull. cit. cap. 36.) *qui voles curiositatem melius exercere in negotio salutis tuæ, percurre Ecclesias Apostolicas: & ab illis veritatis testimonium perquire*. Hoc sane maxime in Liturgiis evidentius adparet; cum enim illæ totius quodammodo Ecclesiæ vocem, & testimonium exhibeant, quia ubique cognitæ, & probatæ sunt, & in illis non Episcoporum modo, sed Plebis etiam suffragia continentur, legis vim talem obtinent, qua, si sacras literas excipiamus, major nulla esse potest. Heic audire juvat Cælestinum I. in Epistola ad Galliæ Episcopos Liturgiarum autoritate Pelagianos redarguentem.

Præter, inquit, Beatissimæ, & Apostolicæ Sedis inviolabiles sanctiones, quibus nos piissimi PP. pestifera novitatis elatio-

elatione dejecta, & bonæ voluntatis exordia, & incrementa probabilium studiorum, & in eis usque in finem perseverantiam, ad Christi gratiam referre docuerunt, obsecrationum quoque Sacerdotalium Sacramenta respiciamus, quæ ab Apostolis tradita in toto Mundo, atque in omni Catholica Ecclesia uniformiter celebrantur, ut legem credendi lex statuat supplicandi. Cum enim Sanctarum Ecclesiarum Præsules, mandata sibi met legatione fungantur apud divinam Clementiam, humani generis agunt causam, & tota secum Ecclesia congemiscite, postulant, & precantur, ut infidelibus donetur fides: Ut Idololatæ ab impietatis suæ liberentur erroribus, ut Judeis ablato cordis velamine lex veritatis appareat; ut hæretici Catholicæ Fidei perceptione resipiscant &c. Eadem ratione usus est Petrus Diaconus testimonio ex Basilii Liturgia desumpto, ut Remigius Lugdun. De tenenda Verit. Script. p. 216. Trullana Synodus Canon. 32. SS. Basilii, & Jacobi Fratris Domini Liturgiarum autoritate usa est ad Armenos coarguendos, quod aquam e vino Calicis abstulissent; sed Augustinus audiendus est in lib. de bono perseverantiæ: *Prorsus in hac re (cap. 7.) non operosas disputationes expectet Ecclesia, sed attendat quotidianas orationes suas: orat ut increduli credant: orat ut credentes perseverent.* Et cap. 23. *Utinam tardi corde, & infirmi, qui non possunt Scripturas, vel earum expositiones intelligere, sic audirent, vel non audirent in hac quæstione disputationes nostras, ut magis intuerentur orationes suas, quas semper habuit Ecclesia, & habebit ab exordiis suis, donec finiatur hoc sæculum.* Pergit postea ex orationibus Ecclesiæ impugnare Pelagianos; & in Epistola 107. ad Vitalem: *Exerce, inquit, contra orationes Ecclesiæ disputationes tuas, & quando audis Sacerdotem Dei ad Altare exhortantem populum Dei orare pro incredulis, ut eos ad fidem convertat... subsanna pias voces, & dic te non facere, quod hortatur &c.* Mitto alia Augustini loca, in quibus stringit Pelagianos Liturgiarum autoritate. Idipsum urgebat Hieronymus contra Luciferianos ubi cap. 4.

An nescis, etiam Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptizatis postea manus imponantur, & ita invocetur Spiritus Sanctus? Exigis ubi scriptum sit? in Actis Apostolorum: etiamsi Scripturæ autoritas non subesset, totius Orbis in hac parte consensus instar præcepti obtinet. Neque mirum cum Liturgiæ tabulæ sint publicæ Ecclesiarum, unde Ecclesiæ universæ tum dispersæ, cum congregatæ perpetuum exhibent testimonium.

Unde factum legimus, hæreticos homines cum ab Ecclesiæ dogmatibus recessissent, in Liturgias quædam suæ prævæ doctrinæ semina invexisse: id quod facile demonstrari posset percurrendo hæreseon historiam; contra illos verò Ecclesiæ, & PP. insurrexerunt; ac alienas voces inductas demonstrarunt; ab his autem in medium proferendis monumentis abstinere tum, quod in institutionibus meis, atque in subjectis Codici adnotationibus ea profero, cum quod Novatores ipsi satis convicti sint ex proprio facto: ex suis enim Liturgiis ea abraferunt, quæ suis dogmatibus contraria videbantur. Satis enim constat in Liturgiis Ecclesiasticam doctrinam contineri, & quidem simpliciter, ac veraciter propositam: quare Milevitana Synodus seu verius Carthaginensis an. 418. Kalend. Maij celeb. Canon. 8. Pelagianos stringit: *Item placuit, ut quicumque verba ipsa Dominicæ Orationis, ubi dicimus: Dimitte nobis debita nostra, ita volunt a Sanctis dici, ut humiliter, non veraciter hoc dicatur, Anathema sint.* Quod cum Ecclesia de suis Liturgiis sentiret, summam semper curam habuit, ut nonnisi illæ comprobatæ essent. Hinc Carthag. III. Synodus Canon. 23.: *Nemo, edicit, in precibus vel Patrem pro Filio, vel Filium pro Patre nominet; & cum Altari adsistitur, semper ad Patrem dirigatur oratio. Et quicumque preces aliunde describit, non eis utatur, nisi prius eas cum instructioribus fratribus contulerit.* Et Cod. Africani Canon. 3. *Placuit, ut preces, quæ probatæ fuerint in Concilio, sive præfationes, sive commendationes, seu manus*

*nus impositiones, ab omnibus celebrentur; nec alia omnino contra fidem proferantur; sed quaecumque a prudentioribus fuerint collectae, dicantur. Id quod Milevitan. Can. 12. reperitur his verbis. Placuit etiam illud, ut preces, vel orationes, seu Missae, quae probatae fuerint in Concilio, sive praefationes, sive commendationes, seu manus impositiones ab omnibus celebrentur: nec alia omnino dicantur in Ecclesia, nisi quae a prudentioribus tractatae, vel comprobatae in Synodo fuerint, ne forte aliquid contra fidem, vel per ignorantiam, vel per minus studium sit compositum. Sed de his alibi: nunc breviter Graecos Expositores horum Canonum collectos a cl. Leone Allatio audire sat sit. Is Dissertatione 2. de Libris Graecorum inserta tom. 5. Bibliothecae Graecae Fabricii pag. 157. haec scribit. Libri in Ecclesia legendi nonnisi approbati, aliasque recepti in Ecclesia esse debent. Preces nonnisi Synodorum calculo comprobatae. Joannes Zonara in Can. 18. Concilii Laodicensi. Ut in supplicationibus probatae tantummodo per Synodum preces, rejectis aliis novis, ab omnibus adhibeantur, Carthag. Synod. 23. Canone constitutum est. Idem hoc quoque Canone decretum videtur, ac ne cui scilicet pro arbitrio formulas precum contexere, easque in publicis Conventibus recitare liceat, sed easdem hoc est diuturna consuetudine usurpatas, in quocumque Conventu omnes retineant definitum. Et in Can. 117. Carthaginensem. Preces igitur in Synodo confirmatae, & a Sapientioribus collectae, quaecumque demum illae forent, & quocumque nomine vocarentur, eas, omnibus aliis relictis adhiberi Synodus statuit. Et. His ergo locis omnibus preces jam a Synodo confirmatas adhiberi, novas autem, quae ab aliquibus contra fidem invehuntur, repudiari omnino jubet. Quae enim Patrum iudicio non sunt probata, dubia sunt, proindeque ne aliquid a pietate, Fideque alienum contineant: idcirco nova omnia Synodus abrogavit. Theodorus Balsamo in dictum Canonem Laodicenum. Hic quoque Canon veterem inordinatum morem corrigit: quidam enim propter arrogantiam, ut videtur, in Vesper-
tinos*

et inos hymnos preces componentes, eas legebant: Et cum reprehenderentur, se nihil absurdum, alienumve facere, nec a Patribus datas orationes dissolvere dicebant: Illæ enim in Nonis fieri jussæ sunt: quæ autem ab ipsis factæ sunt, in Vespertinis hymnis proferuntur. Dicunt ergo Patres, sufficere preces, quæ sunt traditæ Et in Nonis, Et in Vesperis, Et in omnibus ut semel dicam congregationibus, nec licere ei, qui velit, preces componere. Et in Canonem Carthaginensem. Ut est verisimile, quidam Episcopi aggrediebantur dicere preces inusitatas, vel in initiis Glorificationum, vel in Commendationibus, vel in medio, seu etiam tempore manuum impositionis. Hoc ergo vetantes Patres, dicunt, eas solas debere dici preces, quæ prius constitutæ sunt, seu quæ sunt consuetæ. Hoc in Ecclesia Constantinopolitana adeo invaluit, ut diversis Edictis Synodalibus contra eos, qui similia auderent, Et pœnis gravissimis cautum sit. Quum enim quæ in Ecclesia recitantur, proponantur Christifidelibus, tamquam res probatissimæ, non cujuscumque voluntati fræna laxanda sunt, sed licentia similia audientium integerrimo plurimorum in Spiritu Sancto congregatorum judicio compelescenda; tunc enim non solum res in illis contentæ, sed verba etiam examinata tutam audientibus exhibebunt doctrinam. Hucusque Allatius. Itaque audiendi non sunt Novatores puerilem suam adversus Liturgiarum auctoritatem naniam decantantes, quod falsis titulis commendentur, quod interpolatæ sint, quod recentes.

Sed quæ tandem protervia est, rejicere veluti non satis antiquas, quarum nulla tam recens est, quæ non multis sæculis vetustior sit omnibus Novatorum formulis sacrorum celebrandorum seu Liturgicis? Licuisse volunt hominibus privatis, contra leges omnes Ecclesiasticas, milleque & 200. amplius annorum consuetudinem, illas fingere, & refingere, itaut maxima sit inter omnes diversitas, & Orientalibus Christianis ac Occidentis Ecclesiis non licuit preces aliquas pias, & de quarum sententia omnes Ecclesiæ consentirent,

officiis suis inferere, quæ in una, & ultra hominum memoriam antiquissima forma conveniunt? At quodcumque tandem Novatorum sit de Liturgiis iudicium, quin ex illis fides Ecclesiarum certo eliciatur, negari non potest, etiam si nesciatur, a quibus scriptæ sint. Verum ut Lutheranis Helveticis, Anglicanis, Genevensibus Cænæ aliorumque sacrorum celebrandorum formis, non ex Authorum nomine comparatur autoritas ad probandam illorum, qui illis utuntur fidem, sed ex usu, & approbatione, ita de Christianis, maxime Orientalibus Liturgiis statuendum est: cum habeant præterea commendatricem longinqui temporis antiquitatem, quod aliæ non habent.

Orationes porro illæ, ut optime expendit cl. Eusebius Renaudotius tom. 1. Collectionis Liturgiarum Orientis in dissertatione de origine & autoritate Liturgiarum (Eucharistiæ, quæ antonomastice Liturgia dicitur, quamvis nos hoc nomen in amplissima significatione heic accipiamus, ut in generali præfatione monuimus) Orientis, cujus summa capita hic exhibeo, quam perspicue favent Catholicæ Ecclesiæ placitis, vel sola oculari inspectione demonstratur: & quamvis talis orationum perspicuitas non esset, significationem tamen illam determinat disciplinæ ratio, ea, quam Liturgiæ repræsentant, uti alibi plenius differemus. Sed erunt fortassis, qui circa ritus illos litem movebunt, quia sunt Codices antiqui, in quibus non constant: atque adeo veluti recentius introducti, ex quo mutatio doctrinæ invec̃ta est, reiicientur a superciliosis illis Criticis. Verum tametsi Sacramentales Libri veteres, Latini, Græci, & cujuscunque linguae, enucleatam rituum descriptionem non contineant, nam aliunde petebantur, non idcirco novitatis suspicione aspergendi sunt, quasi tunc primum instituta disciplina sit, quando Liturgiis inscribi cæpta est. Multos habemus Codices latinæ Missæ, Alcuini, Amalarii, Walafridis Strabonis, Micrologi, & aliorum, qui de ritibus sacris scripserunt sæculo

culo recentiores, quorum nullus eos ritus repræsentat, quos authores illi accuratissime enumerant. Vetustos Græcos observamus, qui solas orationes habent, de ritibus prope nihil: alios qui plura: recentiores qui ritus etiam brevissime connotant. Idem quoque observatur, circa Liturgias Orientales. Nulla inde circa rituum novitatem idonea conjectura duci potest: nam ut Latinos multi data opera ante annos mille, minutatim in libris suis consignaverunt: ita Græcos Germanus Patriarcha, & complures alii. Syros Joannes Maro, & ante sexcentos annos Dionysius Barsalibius, aliique Barsalibio antiquiores; Nestorianos Georgius Arbe-læ, & ante 700. annos Timotheus Catholicus: Copticos designat multis in locis Severus Episcopus Aschmoninensis, & post illum alii multi, eosque Codicibus Liturgicis accommodavit Gabriel LXXXVIII. Alexandrinorum Jacobitarum Patriarcha. Nemo illorum ritus se novos instituere, aut antiquos reformare professus est, sed unusquisque eos, qui in Ecclesia sua recepti erant, designavit, atque illorum antiquitatem, sola cum omnium Ecclesiarum disciplina conformitas satis demonstrat.

Sed quando tandem, aut quibus autoritatibus probaverunt, etiam qui maxima eruditionis fama inter Novatores floruerunt, novitatem illorum rituum, qui perspicua Orthodoxæ circa Eucharistiam, aliaque Fidei documenta continent, Orientalium præsertim, de quibus ne verbum quidem fecerunt? Neque enim Hospiniani, Molinæi, Plessæi, & aliorum circa sacrorum rituum ab Ethnicis originem ineptias hoc erudito sæculo reponere quisquam auit: & illa Romanam solam Ecclesiam spectant, non Græcam, vel Orientales, quarum aliqua cum illa commune nihil habent a multis sæculis. Nam si quidquam valeret hæc odiosa comparatio, in rebus indifferentibus locum invenire posset, cum pia veterum Antistitum prudentia superstitiones varias consuetudines, per ritus innoxios, aboleverit. Sed de disciplinæ Liturgicæ,

gicæ, quæ rubricis, aut ritualibus libris continentur, origine & autoritate alias nobis sermo erit.

Verum, ut mox dicebam, autoritas Liturgiarum non ex titulis, sed ex usu Ecclesiarum repetenda est; sunt enim non unius quantumvis magni Doctoris voces, & verba, sed Ecclesiarum, quæ unanimi consensu eam sacrorum formam, precesque probarunt. Hinc patet, nihil illos agere, quicumque similes Liturgias rejiciendas contendunt, tamquam suppositas Authoribus, quorum nominibus insignitæ sunt: modo illas, Christianis, apud quos reperiuntur, probatas, & usurpatas fuisse constet. Neque recentiorum commenta temporum variis contaminata superstitionibus, sed Apostolicæ sinceritatis monumenta sunt illa, quæ consensu universæ Ecclesiæ præscriptæ videntur. Sed de Liturgiarum titulis alibi.

Quod autem suppositas, fictas, vel adulteratas ajunt Liturgias, docendi sumus, inquiebat Renaudot. cit. dissertat. de Liturgiarum Basilii, Marci, aliarumque Græcæ Ecclesiæ origine differens, a quibus, quo sæculo, quo fine fraus illa facta fuerit. Architectos sane fraudis illius ne per obscurissimam quidem conjecturam designare quisquam potest: cum in eam celebrandorum Sacramentorum formam Ecclesiæ omnes consenserint a multis sæculis. Acta aliqua, vel instrumenta fabricare homines ad fallendum parati, possunt, quæ suo tempore in lucem proferantur, & aliquibus fucum faciant, qui suo testimonio alios in errorem inducant. In sacris Officiis, quorum quædam quotidie, quædam statis temporibus celebrantur, & quorum orationes, ritus, ipsa verba, ut plurimum fidelium memoriæ insculpta erant, quisquam ne existimabit introductam fuisse nemine reclamante novam, & erroribus scatentem sacri Officii formam, quæ statim ubique suscepta fuerit, & reliquas omnes, præsertim Apostolicam illam, quam Novatores somniant, abolerit? Quando tandem, quo sæculo tanta mutatio facta est?

Sci-

Scire enim illud debent, qui de ea tam confidenter pronunciant. At unde id habebunt, cum nullus Author Ecclesiasticus, historia nulla rei tam novæ, tam inauditæ mentionem fecerint. Quo fine etiam, & cui bono? An ut superfeminaretur zizania in medio sementis Dominicæ, & Evangelica illa Liturgia, de qua nunquam Novatoribus inter se convenit, suffocaretur? Verum cum ea ipsa toto Cœlo ab omnibus aliis differat, Christiani quidem nullo negotio partes Liturgiæ suæ fere omnes Patrum, Conciliorum, & Scriptorum omnium testimoniis ita communiunt, ut nihil suis in Officiis sacris esse constet, quod longo Ecclesiarum usu, priusquam illa scriberentur, & si illa ante Sæculum quintum scripta negemus, confirmatum non fuerit: quod de primitivis suis Officiis Evangelicis, ac Apostolicis Novatores præstare non possunt. Fraudem illam Concilio Ephésino, & Chalcedonensi antiquiorem esse oportuit, cum Nestoriani, & Jacobitæ ab Ecclesia Catholica secedentes eandem Liturgiæ formam servaverint. Notum est, quot controversiæ etiam in minimis aliquando disciplinæ capitibus exortæ fuerint, quot certamina continua de fide erant inter Orthodoxos, & Etherodoxos, & Orientales inter, ac Occidentales, & inter ejusdem Ecclesiæ membra; omnes tamen tam exacte veteri disciplinæ adhærebant, ut ab ea recedere flagitium existimarent. Quis autem existimabit, in tota sacrorum Officiorum dispositione, adeo negligentes fuisse, ut pro Apostolica illorum celebrandorum forma novam, superstitiosam, histrionicam substitui tranquille paterentur? Jacobitas accusavit Isaacus Catholicus Armeniæ, quod novas Liturgias Missæ composuissent, quamvis earum Ordo, & sententiæ receptis inter Orthodoxos conformes essent; & eadem ratione Balsamon Marci, & Jacobi appellatas supprimendas judicavit, quia vulgo receptis non erant omnino similes. Quid futurum fuisset, si illæ cum antiquis commune nihil habuissent?

Hæc cum explorata sint, consequitur plane, has Liturgias

gias nec esse recentes, utpote quæ antecedunt omnes Novatorum Liturgias, neque si recentes sint libri rituales, quidquam elevari auctoritatem Liturgiarum: illi siquidem ex antiquis descripti fuere, ut modo dicebamus. Cæterum de his alibi disseram, & consulenda sunt, quæ dixi in Præfatione ad Lectorem in primo Libro. Ut autem hanc concludam partem, Tertullianum describam cap. 28. lib. cit. ubi. *Ecquid verisimile est, ut tot, ac tantæ (Ecclesiæ) in unam fidem erraverint? Nullus inter multos eventus unus est exitus. Variasse debuerat error doctrinæ Ecclesiarum. Cæterum quod apud multos unum invenitur, non est erratum, sed traditum: audeat ergo aliquis dicere illos errasse, qui tradiderunt?*

§. II.

Ecclesiæ Universæ Consensus.

AT quorsum hæc, nisi ut ex Liturgiarum libris Sacramentum Confirmationis contra Novatores demonstrarem? Itaque adfirmo Ecclesias Apostolicas, omnesque Sacramentum proprie dictum Confirmationem agnoscere; omnes namque consentiunt, & conferunt perpetuo, & constanter signum externum practicum augmenti gratiæ in Neophytis. Ita sane credit Ecclesia Occidentalis, ut in Tridentina superius citata Synodo definitum est. Ita Græcanica Ecclesia docuit, quæ dum septem admittit Sacramenta, secundum in unctione Chrismatis constituit; nihil ut advertit cl. Goarius in ore frequentius est Theologis Orthodoxis ejus gentis, & ab Ecclesia Romana alienis, Simeoni Thessalonicensi totis septem libris de Sacramentis, & in libris de Templo, & Altari in initio, Matthæo Blastari in Nomocanone, Hieremiæ Patriarchæ in sua Catholica responsione, Gabrieli Philadelphiæ Antistiti, Catumfyrto in Elenchis, Arcudio, Neophyto Rhodino in Synopsi Doctrinæ Christianæ, Cario-

riophyllo, aliisque Græcis Authoribus, quibus unquam propositum fuit, suam de Sacramentorum numero, & ratione fidem vel doctrinam explicare. Eandem Doctrinam Synodus Betlehemitica anno 1672. sub Dositheo Hierosolymitano Patriarcha cap. 15. ita expressit. *Credimus esse in Ecclesia Legis novæ Sacramenta, eaque septem, nec minorem majoremve in Ecclesia Sacramentorum numerum admittimus: siquidem Hæreticorum dementiæ fœtus est alius Sacramentorum numerus quam septenarius. Non enim minus, quam cætera Catholicæ Fidei dogmata, septenarius iste Sacramentorum in Evangelio statuitur numerus, & ex ipso colligitur; ac primo quidem Baptismi Sacramentum Dominus tradidit, quando dixit: Euntes docete omnes Gentes, baptizantes eos &c. Confirmationis vero, seu Balsami sacri, & sancti Chrismatis cum dixit: Vos autem sedete in Civitate Hierusalem, quoadusque induamini virtute ex alto. Hac autem Spiritu Sancto superveniente sunt induti, cujus quidem adventum significat Confirmationis Sacramentum, de quo & Apostolus Cor. cap. 1., & aper-
tius per Dionysium Areopagitam disputavit.* Proinde cæcutit Guido Carmelita, dum in Summa Græcos hoc Sacramentum non agnoscere scripsit.

Græcis consonant Syri tam Heterodoxi, quam Orthodoxi, & horum quidem clarissima Fidei expositio in Synodis suis contenta legitur, tum in antiquis celebratis sub Sergio Patriarcha, cum in novissima an. 1736. celebrata Præsidibus Josepho Gazeno Antiocheno Syrorum Maronitarum Patriarcha, & Josepho Simonio Patruo meo tunc Sedis Apostolicæ Ablegato. De Jacobitis dubium nullum remanet post clara testimonia Doctorum ejus Gentis, quæ in adnotatione subjecta primo Ordini Syrorum innuo. Quotquot enim Syri Scriptores divina mysteria, vel Officia exposuere; sacrum Chrisma Sacramentum profitentur. Quinimo Authores nonnulli eorum, ut Moyse Barcepha, & Daniel Monachus apud Assemanum tom. 2. Bibliothecæ pag. 505. Sacramen-
tum

tum Confirmationis plus justo extollentes deprimunt Eucharistiam, quum scribunt, in hac quidem figuram Corporis Christi esse, in Chrismate vero ipsum Spiritum; quem errorem de persona Spiritus in Chrismate Armeni nonnulli tenuere, ut in adnotat. pag. 125. refero. At forte in tantum impegere errorem, quod Patres nonnulli ad exprimendum effectum sacri Chrismatis verbis emphaticis usi fuerint: ita inter cæteros Cyrillus Hierosolym. cathec. 3. ubi: *Vos uncti estis unguento facti participes, & consortes Christi. Cæterum vide ne illud esse putes unguentum tantum; quemadmodum enim Panis Eucharistiæ per Sancti Spiritus invocationem non amplius est Panis communis, sed est Corpus Christi, sic & sanctum hoc Unguentum non amplius est Unguentum nudum, neque commune, postquam jam consecratum est, sed est crisma, quod Christi, & Spiritus Sancti præsentiam efficit.* Etsi autem utrique recedant a communi suæ Ecclesiæ Jacobiticæ scilicet & Armenicæ sententia; nihilominus inde luculenter adparet, quanto in errore versentur, qui Syros, & Armenos hoc Sacramentum non agnoscere scripsere: & sane neque Græci Syris, neque hi Armenis hanc rem objecere. Notum autem est, quantæ controversiæ inter has nationes fuerint exortæ, & quot Armenorum abusus notaverit Trullana Synodus Canon. 22. 23. 56. Canon. autem 81. Antiochenæ Ecclesiæ additionem vel innoxiam, ut suo loco demonstrabo, trysagio factam: *Qui Crucifixus es pro nobis:* improbat. Et Canon. 69. morem Armeniorum carnes offerentium stringit. Cum itaque Græci in Syris, & Armenis, hæc reprehenderint, tacuissentne, si novam disciplinam, vel doctrinam de Confirmatione tenuissent? Illis exprobrarunt Græci, quod Crisma non oleo olivarum, sed ex sesamini oleo conficerent, ut patet ex Disputatione Theoriani Manuelis Comneni Imperatoris cum Niersete Armeniorum Patriarcha, & ex Synodo Tarsensi Armenorum. Latini illis objecerunt, quod ex Butiro, non vero Balsamo Crisma conficerent, ut Gregorius VII. lib. 8.